

De Sophia-Augusta Stichting.

den hamer was gekomen, dan werd dat niet eens verwijderd. Het stuk werd betaald en bewaard. Daar bleef het bij.

Bewaren was blijkbaar, meer dan methodisch verzamelen, de hartstocht van deze vrouw. Wat zij eenmaal in bezit gekregen had, onverschillig wat, werd door haar bewaard, beter gezegd opgeborgen.

Bewaren veronderstelt het nemen van maatregelen tegen verval en bederf. Behalve een zeer ruim gebruik van kamfer, waarvan de lucht den bezoeker reeds bij de gangdeur te gemoet kwam, nam zij geen andere voorzorgen voor het behoud van haar eigendommen, dan die tegen de schade, die de mensch haar had kunnen berokkenen. De klassieke „tand des tijds”, houtworm en motten lieten haar onverschillig.

Slot en grendel gingen haar meer ter harte. Geen kamer, of hij werd afgesloten, tenzij een harer zusters er in achterbleef. Anders verdween bij het verlaten de sleutel meteen in het sleutelmandje. De verver, die de voorpui van haar huis onderhanden had, moest zich maar van buiten zien te redden. De ramen waren dicht en zij bleven het.

Op een heel enkel karweitje na, dat in het huis zelf en onder haar oogen werd verricht, kwam er dan ook nooit iemand anders dan zij zelf aan haar schatten. Zij was een zeer bedrijvige vrouw, die van half zeven des morgens tot half twaalf des nachts in de weer was, maar met dat al nog geen hondertste doen kon, van wat er eigenlijk in haar huis te verrichten viel.

Langzamerhand toch was het meer een pakhuis dan een woning geworden. Allerlei dingen werden, om die te bewaren, aangekocht en weggeborgen. Al wat oud en kostbaar was, of wat zij voor oud en kostbaar aanzag, werd aangeschaft. Mooi behoefde het niet te wezen.

Korten tijd nadat haar eene zuster overleden was, deed zij een aankoop in het groot, die haar roerende goederen eensklaps verdubbelde.

In de nabijheid van Amsterdam, aan de overzijde van het Y, in het landschap Waterland ligt het dorp Broek, dat zich eigenlijk in niets onderscheidt van andere Noord-

Hollandsche dorpen en in Amsterdam nauwelijks bij naam bekend is.

In het Buitenland, waar men over het algemeen onzindelijk is, geniet Broek evenwel de wereldberoemdheid van een zindelijkheid tot in het krankzinnige overdreven, zoodat Engelschen en andere meer of min vieze vreemdelingen er geregeld heen togen, ten einde zich over de Hollanders te kunnen verbazen. Hun grootste begeerte was daarbij een Broekerwoning te kunnen bezoeken.

Juffrouw Aaltje Fregeres verschaftte de nieuwsgierige Engelschen daartoe de gelegenheid. Bij geheele drommen kwamen zij in het reisgetijde over haar vloer en keken er met belangstelling naar hetgeen zij aanzagen voor een oud-Broeksche inboedel.

In waarheid was het een vertooning voor de gelegenheid vervaardigd. Wat er voor oud huisraad in Broek te vinden was, was voor het allergrootste deel in handen van juffrouw Fregeres geraakt. Maar, hetzij dat dit alles niet voldoende was, hetzij dat menig stuk tegen klinkende munt door begeerige Engelschen werd medegenomen en de leegte aldus ontstaan weder aangevuld diende te worden, het allergrootste deel van den inboedel van juffrouw Fregeres, waar de buitenlanders een reisje voor overhadden, bestond uit namaak, eer dragende de merkteekenen van den Amsterdamschen Jodenhoek, dan die van het eerzame Broek.

Daar waren Mechelsche stoelen, die er heel aardig antiek uitzagen; daar was een oude linnenkast, vertimmerd tot een poppenhuis en gestoffeerd met allerlei dingen uit Amsterdamsche speelgoedwinkels, wat niet wegnam dat het geheel doorging voor het model van een Broeker woning; daar was een waarlijk zeer groote hoeveelheid porselein en aardewerk, voornamelijk bestaande uit onparige stellen, gelijmd, gelapt en overgeschilderd door handige herstellere, zooals die zeker niet in Broek te vinden zijn of waren.

Geheel deze uitdragerswinkel, die in de Kalverstraat ter nauwernood bekeken zou zijn, lokte jaarlijks honderden vreemdelingen, nu zij te boek stond als het eigen huisraad van de eerzame juffrouw Fregeres in het dolzinnig zindelijke Broek-in-Waterland.